

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра медицини катастроф та військової медицини

Навчальний рік 2021 -2022р.р.

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Медицина надзвичайних ситуацій»

(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибіркового освітній компотнент вибірковий

Форма здобуття освіти заочна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 223«Медсестринство»
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності) _____

Освітньо-професійна програма (освітньо-наукова програма) другого (магістерського) рівня вищої освіти. «Сестринська справа»

Курс 2

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри медицини катастроф та військової медицини

Схвалено методичною комісією ХНМУ з проблем загальної та предфахової підготовки

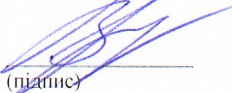
Протокол від
" 31 " серпня 2021 року № 2

Протокол від
" 31 " серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри

Голова професор

(підпис) С.Г. Демяник
(ініціали, прізвище)

(підпис) О.Ю Вовк.
(ініціали, прізвище)

РОЗРОБНИК СИЛАБУСУ:

1. Коваленко Олексій Алімпійович викладач

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Коваленко Олексій Алімпійович, викладач

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.

Кваліфікація «Лікар», спеціальність “Організація і управління охороною здоров'я”

Контактний телефон
(057) 702-11-77

Корпоративна пошта викладача oa.kovalenko@knmu.edu.ua

Консультації відповідно до розкладу навчального частини

Очні консультації: за попередньою домовленістю;

Он-лайн консультації: система Moodle, система ZOOM згідно з розкладом;

<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=4057>

Локація: заняття проводяться на кафедрі медицини катастроф та військової медицини вул. Трінклера 12.

Контактний тел. та E-mail кафедри: тел. (057) 702-11-77, knmu.voenkafedra@ukr.net

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Медицина надзвичайних ситуацій» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Медицина» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності «223 «Медсестринство»»

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Силабус призначено для студентів (громадян) вищих медичних закладів освіти України, відповідає вимогам організації навчального процесу ECTS, заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та модулями необхідними для засвоєння Програми військової підготовки громадян, затвердженої у Міністерстві оборони України 30.09.2016 р. і адаптовано до вимог Постанови Верховної Ради України від 17.04.2014 р. «Про додаткові заходи для зміцнення обороноздатності України», наказу Міністерства оборони України, Міністерства охорони здоров'я та Міністерства освіти і науки України від 29.06.2016 р. № 322/631/709 «Про затвердження Інструкції про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби». Силабус призначено для навчання студентів (громадян) на кафедрах медицини катастроф та військової медицини вищих навчальних закладів Міністерства охорони здоров'я України та кафедрах Української військово-медичної академії.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні завдання медичної служби Збройних сил України у воєнний час; організація лікувально-евакуаційних заходів у військах; структури організації Державної служби медицини катастроф; особливості та медико-тактичні характеристики різного виду аварій, стихійних лих; принципів лікувально-евакуаційного забезпечення населення в системі Державної служби медицини катастроф, особливості організації лікувально-евакуаційних заходів в осередках масового ураження; принципів надання медичної допомоги пораненим та хворим під час бойових дій та при надзвичайних ситуаціях. а також умови навколишнього середовища, життєдіяльності та бойової діяльності військ.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення навчальної дисципліни “Медицина надзвичайних ситуацій” здобувачами вищої освіти за спеціальностями 223 «Медсестринство» базується:

Пререквізити на вивченні студентами навчальних дисциплін блоків гуманітарної, соціально-економічної і природничо-наукової підготовки, предметів професійної підготовки навчання та на знаннях з загальновійськової підготовки, загальної тактики розділу «Військова підготовка» «Програми військової підготовки громадян» та інтегрується з

цими дисциплінами;

Постреквізити вивчені студентами усіх військово-орієнтованих модулів, а саме: воєнно-польової хірургії, воєнно-польової терапії, військової епідеміології, військової гігієни та модулями Програми військової підготовки: організація медичного забезпечення військ, військової токсикології, радіології і медичного захисту, що передбачає інтеграцію викладання з цими модулями та формування умінь застосовувати знання з організації надання медичної допомоги на догоспітальному етапі в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності;

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE

<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=4057>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є теоретична і практична підготовка студентів до організації медичного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій. Навчальна програма передбачає поглиблену підготовку студентів для роботи у системі охорони здоров'я на різних рівнях управління, в тому числі формуваннях і закладах служби медицини катастроф та медичної служби Цивільної оборони України, відповідну режиму роботи служби (повсякденний, загроза виникнення надзвичайної ситуації, при ліквідації наслідків надзвичайної ситуації).

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- оволодіння умінням планувати заходи щодо ліквідації забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій;
- вироблення навичок щодо оцінки медико-санітарної обстановки за умов надзвичайних ситуацій мирного і воєнного часу;
- ознайомлення з засобами колективного, індивідуального і медичного захисту;
- засвоєння існуючої системи організації медичного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій;
- засвоєння обсягів надання медичної допомоги в залежності від обсягів медичної допомоги.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

інтегральні:

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

загальні:

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність застосовувати знання у практичній діяльності, здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел, здатність до адаптації та дії в новій ситуації, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність бути критичним і самокритичним, здатність працювати в команді, здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

спеціальні (фахові, предметні):

спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні, спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани, спроможність до організації та проведення лікувально- евакуаційних заходів, спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги, спроможність ведення нормативної медичної документації, спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1. Володіти професійними знаннями; вміти формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі академічного або професійного спрямування.

ПРН 2. Застосовувати методи абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ПРН 4. Застосовувати фахові знання сформовані на основі світових наукових джерел медичної інформації.

ПРН 5. Здійснювати мотивацію та стимулювання в набутті знань з метою удосконалення власних професійних умінь, навичок.

ПРН 6. Виявляти активність, підтримувати лідерство у вирішенні проблемних питань, пов'язаних з професійною діяльністю.

ПРН 14. Оцінювати ризики та планувати відповідні дії у випадках надзвичайних ситуацій в сфері охорони здоров'я.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальний навичок (Soft skills):

адаптивність, ситуаційна обізнаність та комунікативні вміння.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	освітня програма підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти підготовки 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркова	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 223 «Медсестринство»	Рік підготовки:	
		2-й	
		Семестр	
		3	
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 8 самостійної роботи студента - 82	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		2 год.	
		Практичні, семінарські	
		6 год.	
		Лабораторні	
		0 год.	
		Самостійна робота	
		82 год.	
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: Залік			

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Організація лікувально-евакуаційного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій.	2	Очне
	Всього годин	2	

2.2.2 Семінарські заняття

Семінарські заняття програмою не передбачені.

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Організація лікувально-евакуаційного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій.	4	Розповідь-пояснення, презентація	Поточний контроль: усне питування; тестовий контроль
2	Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога.	2	Розповідь-пояснення, презентація	Поточний контроль: усне опитування; письмове опитування;
	Всього годин	6		

2.2.4. Лабораторні заняття

Лабораторні заняття програмою не передбачені.

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Організація захисту населення і територій за умов надзвичайних ситуацій мирного і воєнного часу.	2	Само-підготовка	Запитання на заліку
2	Надзвичайні ситуації природного і техногенного характеру, їх медико-тактична характеристика.	10	Само-підготовка	Запитання на заліку
3	Оцінка обстановки за умов надзвичайних ситуацій.	6	Само-підготовка	Запитання на заліку
4	Захист населення за умов надзвичайних ситуацій.	10	Само-підготовка	Запитання на заліку
5	Організація лікувально-евакуаційного забезпечення за	14	Само-підготовка	Запитання на заліку

	умов надзвичайних ситуацій.			
6	Транспортні катастрофи. Надання домедичної допомоги при дорожньо-транспортній катастрофі.	6	Само-підготовка	Запитання на заліку
7	Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога.	12	Само-підготовка	Запитання на заліку
8	Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога.	6	Само-підготовка	Запитання на заліку
9	Організація санітарно-гігієнічного і протиепідемічного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій.	4	Само-підготовка	Запитання на заліку
10	Організація медико – санітарного постачання за умов надзвичайних ситуацій.	2	Само-підготовка	Запитання на заліку
11	Правові основи створення і функціонування Державної служби медицини катастроф.	4	Само-підготовка	Запитання на заліку
12	Управління Державною службою медицини катастроф за періодами готовності до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.	6	Само-підготовка	Запитання на заліку
		82		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти у ХНМУ»

Поточний контроль (далі – ПК) проводиться науково-педагогічними працівниками на кожному аудиторному занятті. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю - забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти у процесі навчання та забезпечення управління їх навчальною мотивацією. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічними працівниками – для коригування методів і засобів навчання, так і здобувачами освіти – для планування

самостійної роботи. За результатами засвоєння кожної теми заняття виставляється оцінка з використанням 4-бальної системи.

Самостійна робота здобувача (СРЗ)

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем освіти у процесі самостійної роботи, виноситься на контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять.

Загальна навчальна діяльність (ЗНД) – це навчальна діяльність здобувача освіти впродовж всього періоду вивчення дисципліни (або її частини), що закінчуються оцінкою з формою контролю «залік».

Оцінювання дисципліни (далі – ОД) - це підсумковий контроль, що проводиться після засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з дисципліни на підставі виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях, виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи. Оцінювання дисципліни проводиться по закінченні вивчення дисципліни у формі «заліку».

Для дисциплін, вивчення яких закінчується у поточному семестрі, а формою контролю є «залік» передбачається врахування ЗНД. Бали за ЗНД розраховуються як середнє арифметичне оцінок за всі семестри вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 2, автоматично в рамках функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 2 (додаток 2) від 120 до 200 балів та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

Таблиця 2

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124

4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Таблиця 3

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

3.2. Питання до заліку:

1. Сучасна система лікувально-евакуаційних заходів, її сутність і основні принципи.
2. Види та обсяг медичної допомоги, визначення понять.
3. Перша медична допомога, зміст заходів.
4. Долікарська (фельдшерська) допомога, зміст заходів.
5. Медичне сортування, визначення поняття, мета та види.
6. Медичне сортування поранених і хворих на етапі медичної евакуації, визначення поняття, принципи та вимоги до його проведення.

7. Медична евакуація, визначення поняття, мета та види.
8. Санітарно-транспортні засоби, що використовуються для евакуації поранених та хворих, їхня евакуаційно-транспортна характеристика.
9. Значення та місце санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів.
10. Медичне майно, його класифікація. Комплект медичного майна, визначення поняття і види.
11. Засоби для надання першої медичної допомоги, їхня медико-тактична характеристика.
12. Засоби для надання долікарської допомоги, їхня медико-тактична характеристика.
13. Характеристика зон радіоактивного забруднення при одноразовому і багаторазовому викиді.
14. Норми радіаційної безпеки.
15. Допустимі рівні потужності доз гамма випромінювання різних об'єктів зовнішнього середовища.
16. Оцінка ступеня тяжкості гострої променевої хвороби (ГПХ).
17. Профілактика ураження щитовидної залози при аваріях на АЕС.
18. Принципи попередження радіаційних уражень.
19. Класифікація засобів захисту населення.
20. Засоби індивідуального захисту органів дихання:
 - найпростіші засоби захисту органів дихання, призначення;
 - респіратори, призначення;
21. Фільтруючі протигази, призначення;
22. Ізолюючі протигази, призначення;
23. Призначення і використання гопкалітового патрона.
24. Вплив фільтруючого і ізолюючого протигаза на організм.
25. Дані для оцінки санітарно-гігієнічного стану населення і районів його розміщення.
26. Оцінка санітарно-гігієнічного стану в районі катастрофи.
27. Дані для оцінки санітарно-епідемічного стану в районі катастрофи.
28. Оцінка санітарно-епідемічного стану в районі катастрофи.
29. Карантин і обсервація, організація їх в НС.
30. Заходи, що проводяться при карантині і обсервації.
31. Схема проведення загальної екстреної профілактики при невідомому збуднику.
32. Причини і ознаки ран м'яких тканин.
33. Особливості бойових поранень.
34. Причини і ознаки проникаючих і непроникаючих поранень грудної клітини.
35. Пневмоторакс: види, ознаки, медична допомога.
36. Причини і ознаки проникаючих і непроникаючих поранень живота.
37. Особливості накладання пов'язок при проникаючих пораненнях живота.
38. Накладення пов'язок при наявності чужорідного тіла в рані.

39. Причини і ознаки травм голови, хребта і таза.
40. Техніка накладення пов'язок при пораненнях черепа, очей, вух, нижньої щелепи.
41. Види травм кінцівок (переломи: відкриті і закриті, розтягнення зв'язок, вивихи), причини і ознаки.
42. Абсолютні ознаки переломів.
43. Переведення пораненого (постраждалого) в стабільне положення.
44. Причини і ознаки зовнішньої кровотечі.
45. Поняття про критичні зовнішні кровотечі.
46. Техніка зупинки зовнішньої кровотечі: тиск на рану, тампонування рани, давлуча пов'язка (ізраїльський бандаж), підняття кінцівки.
47. Кровоспинні засоби на марлевій основі, техніка застосування.
48. Показання і техніка накладання різних видів джгутів і імпровізованих закруток.
49. Показання та правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі.
50. Причини і ознаки внутрішньої кровотечі.
51. Медична допомога при внутрішній кровотечі.
52. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання медичної допомоги.
53. Причини непрохідності дихальних шляхів.
54. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів.
55. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (закидання голови; виведення нижньої щелепи, введення повітропроводів).
56. Пристрої для штучної вентиляції легенів. Техніка штучної вентиляції легенів (рот в рот, рот в ніс, рот до лицьової маски).
57. Які заходи щодо захисту виконує населення при отриманні сигналу про смерч:
58. Основні вражаючі фактори пожеж.
59. Які заходи щодо захисту виконує населення при отриманні сигналу про ураган.
60. Які основні способи захисту населення від вражаючих факторів стихійного лиха?
61. Які основні принципи використовуються для захисту населення в надзвичайних ситуаціях?
62. Дайте визначення дезактивації.
63. Дайте визначення дегазації.
64. Дайте визначення санітарній обробці.
65. Дайте визначення дезінфекції.
66. Що відноситься до табельних індивідуальних засобів медичного захисту населення.
67. Пакет перев'язувальний індивідуальний (ППІ) призначений для.
68. Індивідуальний протихімічний пакет (ППІ-8) призначений для.

3.3. Контрольні питання

1. Основні поняття і визначення: надзвичайна ситуація; аварія; катастрофа; стихійне лихо; масові втрати серед населення; медико-тактична характеристика катастрофи; епідемія; епізоотія; епіфітотія;
2. Загальна характеристика НС.
3. Уражаючі фактори НС.
4. Класифікація НС по: масштабу поширення; походженню; числу уражених;
5. Медико-тактична характеристика землетрусів: класифікація інтенсивності землетрусів (сейсмічна шкала MSK-78); характеристика зон руйнування будинків; характеристика санітарних втрат при землетрусах;
6. Медико-тактична характеристика пожеж: причини виникнення пожеж; основні вражаючі фактори пожеж; класифікація пожеж у населених пунктах по масштабу й інтенсивності; характеристика санітарних втрат при пожежах;
7. Медико-тактична характеристика повіней: класифікація повіней; первинні та вторинні наслідки повіней; характеристика зон затоплення; рятувальні роботи при повінях; характеристика санітарних втрат при повінях;
8. Типи аварій на АЕС.
9. Основні фактори, що зумовлюють радіаційну обстановку при аварії на АЕС.
10. Особливості забруднення зовнішнього середовища радіонуклідами при аварії на АЕС.
11. Характеристика зон радіоактивного забруднення при однократному і багатократному викиді.
12. Норми радіаційної безпеки.
13. Допустимі рівні потужності доз гама випромінювання.
14. Гранично допустимі дози зовнішнього і внутрішнього опромінення критичних органів і тканин.
15. Профілактика уражень при аваріях на АЕС.
16. Особливості формування радіаційних втрат у зонах радіоактивного забруднення.
17. Принципи попередження радіаційних уражень.
18. Загальна характеристика СДОР: фізичні властивості; хімічні властивості; токсична концентрація СДОР у повітрі, воді, їжі.
19. Класифікація СДОР: по хімічній структурі; по клінічній картині ураження.
20. Характеристика хімічно небезпечних об'єктів по ступеню хімічної безпеки.
21. Медико-тактична характеристика осередків ураження СДОР.
22. Особливості хімічного забруднення приземного прошарку атмосфери в умовах міста.
23. Одиниці виміру іонізуючих випромінювань.

24. Зони радіоактивного забруднення, їх характеристики.
25. Радіаційна обстановка. Методи оцінки радіаційної обстановки.
26. Вихідні дані для оцінки радіаційної обстановки.
27. Основні задачі, які розв'язують при оцінці радіаційної обстановки.
28. Основні висновки з оцінки радіаційної обстановки.
29. Оцінка радіаційної обстановки при аваріях на АЕС.
30. Осередки ураження ОР і СДОР, їх характеристики.
31. Хімічна обстановка. Методи оцінки хімічної обстановки.
32. Дані для оцінки хімічної обстановки.
33. Основні задачі, які розв'язують при оцінці хімічної обстановки.
34. Основні висновки з оцінки хімічної обстановки.
35. Оцінка хімічної обстановки при аваріях на хімічно небезпечних об'єктах.
36. Бактеріологічна обстановка. Методи оцінки бактеріологічної обстановки.
37. Методи виявлення і виміри іонізуючих випромінювань.
38. Основні принципи захисту населення в НС.
39. Основні засоби захисту населення в НС.
40. Заходи щодо захисту населення при аваріях на АЕС.
41. Заходи щодо захисту населення при аваріях на хімічно небезпечних об'єктах.
42. Класифікація засобів захисту населення.
43. Засоби індивідуального захисту органів дихання, їх характеристика: фільтруючі протигази, додаткові патрони; ізолюючі протигази; респиратори; найпростіші засоби захисту органів дихання.
44. Санітарно-гігієнічна оцінка засобів захисту органів дихання.
45. Засоби індивідуального захисту шкіри, їх характеристика: фільтруючі засоби захисту шкіри; ізолюючі засоби захисту шкіри.
46. Санітарно-гігієнічна оцінка засобів захисту шкіри.
47. Засоби медичного захисту, їх характеристика.
48. Медичні засоби індивідуального захисту, їх характеристика: аптечка індивідуальна (АІ-2); пакет перев'язувальний індивідуальний (ППІ); індивідуальний протихімічний пакет (ПП-8);
49. Спеціальна обробка, коли проводиться і які заходи в себе включає.
50. Повна і часткова санітарна обробка, її характеристика.
51. Санітарна обробка при забрудненні РР і порядок її проведення.
52. Санітарна обробка при забрудненні ОР (СДОР) і порядок її проведення.
53. Характеристика колективних засобів захисту.
54. Санітарно-гігієнічні вимоги до колективних засобів захисту.
55. Умови роботи служби медицини катастроф в районі НС.
56. Теоретичні основи сучасної системи лікувально-евакуаційного забезпечення (ЛЕЗ) населення при катастрофах.
57. Основні принципові положення ("доктрина") медицини катастроф.
58. Основні вимоги до надання медичної допомоги і лікування.
59. Медичне сортування, його види.

60. Основні сортувальні ознаки, їхня характеристика.
61. Групи уражених, що виділяються при сортуванні на етапах медичної евакуації.
62. Основні вимоги, запропоновані до медичного сортування.
63. Медична евакуація, її цілі й основні принципи.
64. Основні вимоги, запропоновані до медичної евакуації.
65. Організація надання невідкладної медичної допомоги в районах катастроф.
66. Види медичної допомоги і терміни її надання.
67. Перша медична допомога постраждалим при надзвичайних ситуаціях.
68. Мета, завдання першої медичної допомоги.
69. Зупинка зовнішньої кровотечі.
70. Серцево-легенева реанімація.
71. Протишокові заходи.
72. Транспортна іммобілізація.
73. Особливості надання першої медичної допомоги при різних видах уражень.
74. Заходи долікарської допомоги.
75. Заходи першої лікарської допомоги, її обсяги.
76. Клінічні прояви й оцінка ступеня ваги гострої променевої хвороби (ГПХ).
77. Сортування уражених з гострою променевою хворобою.
78. Особливості надання медичної допомоги в НС дітям.
79. Дати визначення поняття: транспортна пригода, поломка, аварія, катастрофа;
80. Величина і структура санітарних втрат при авіаційних катастрофах.
81. Особливості надання медичної допомоги аварійно-рятувальними та пошуково-рятувальними командами.
82. Особливості травм, отриманих внаслідок наїздів транспортних засобів на пішоходів.
83. Особливості травм, отриманих водієм і пасажиром всередині автомобіля.
84. Особливості травм, отриманих мотоциклістами.
85. Особливості травм, отриманих від здавлення і переїзду транспортними засобами.
86. Класифікація залізничних катастроф.
87. Структура санітарних втрат при залізничних катастрофах.
88. Основні причини аварій і катастроф водного транспорту, ураження людей при катастрофах водного транспорту.
89. 14. Обов'язки лікаря лінійної бригади "швидкої медичної допомоги", яка прибула в район транспортної катастрофи першої.
90. 15. Алгоритм роботи лікаря лінійної бригади з надання медичної допомоги ураженим.
91. 16. Розрахунок кількості виїзних бригад "швидкої медичної допомоги" для роботи в районі транспортної катастрофи.

92. Причини і ознаки ран м'яких тканин.
93. Особливості бойових поранень.
94. Причини і ознаки проникаючих і непроникаючих поранень грудної клітини.
95. Пневмоторакс: види, ознаки, медична допомога.
96. Причини і ознаки проникаючих і непроникаючих поранень живота.
97. Особливості накладення пов'язок при проникаючих пораненнях живота.
98. Накладення пов'язок при наявності стороннього тіла в рані.
99. Причини і ознаки травм голови, хребта і таза.
100. Техніка накладення пов'язок при пораненнях черепа, ока, вуха, нижньої щелепи.
101. Види травм кінцівок (переломи: відкриті і закриті, розтягнення зв'язок, вивихи), причини і ознаки.
102. Абсолютні ознаки переломів.
103. Переведення пораненого (потерпілого) в стабільне положення.
104. Причини і ознаки зовнішньої кровотечі.
105. Поняття про критичному зовнішньому кровотечі.
106. Техніка зупинки зовнішньої кровотечі: тиск на рану, тампонування рани, пов'язка, що давить (Ізраїльський бандаж), підняття кінцівки.
107. Кровоспинні засоби на марлевій основі, техніка застосування.
108. Показання та техніка накладення різних видів джгутів і імпровізованих закруток.
109. Показання та правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі.
110. Причини і ознаки внутрішньої кровотечі.
111. Медична допомога при внутрішній кровотечі.
112. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання медичної допомоги.
113. Анатомо-фізіологічні особливості дихальних шляхів.
114. Причини непрохідності дихальних шляхів.
115. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів.
116. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (закидання голови; виведення нижньої щелепи, введення повітроводів).
117. Пристрої для штучної вентиляції легенів. Техніка штучної вентиляції легенів (рот в рот, рот в ніс, рот до лицьової масці).
118. Особливості психопатологічних розладів в екстремальних ситуаціях.
119. Психогенні розлади, що спостерігаються під час і після катастрофи, класифікація та основні клінічні прояви.
120. Основні фактори, що сприяють виникненню і розвитку психогенних розладів.
121. Динаміка психофізіологічного стану постраждалих.
122. Організація надання медичної допомоги при психогеніях.

123. Заходи першої медичної та долікарської допомоги ураженим з психогенними розладами.
124. Евакуація постраждалих з психогеніями в лікувальні установи.
125. Основні фактори, що сприяють виникненню епідемічних осередків у районах стихійних лих та інших катастроф.
126. Організація санітарно-гігієнічної і протиепідемічної розвідки в осередку надзвичайної ситуації.
127. Організація санітарного нагляду і протиепідемічного захисту населення в районах катастроф.
128. Основні дані для оцінки санітарно-гігієнічного стану населення і районів його розміщення.
129. Оцінка санітарно-гігієнічного стану в районах катастроф.
130. Основні дані для оцінки санітарно-епідемічного стану в районах катастроф.
131. Оцінка санітарно-епідемічного стану в районах катастроф.
132. Карантин і обсервація, організація їх у НС.
133. Організація протибактеріального захисту населення.
134. Основи організації медико-санітарного постачання.
135. Основні задачі медико-санітарного постачання.
136. Як підрозділяється медичне майно.
137. Основні вимоги до медичного майна.
138. Організація збереження медичного майна.
139. Визначення потреби в медичному майні.
140. Організація забезпечення медичним майном лікувально-профілактичних закладів і формувань Державною службою медицини катастроф.
141. Організація захисту медичного майна в НС.
142. Нормативно-правові акти створення і функціонування Державної служби медицини катастроф (ДСМК).
143. Основні принципові положення Державної служби медицини катастроф (ДСМК).
144. Основні задачі Державної служби медицини катастроф (ДСМК).
145. Організація Державної служби медицини катастроф (ДСМК).
146. Формування Державної служби медицини катастроф (ДСМК), призначені для надання медичної допомоги.
147. Заснування Державної служби медицини катастроф (ДСМК) державного і територіального рівня.
148. Задачі територіального центру медицини катастроф: у режимі повсякденної діяльності; у режимі підвищеної готовності; у режимі надзвичайної ситуації;
149. Організація роботи бригади "Швидкої медичної допомоги" у районі катастрофи.
150. Обов'язки лікаря лінійної бригади "Швидкої медичної допомоги", що прибула в район катастрофи першою.

151. Основні задачі центральної і територіальної координаційної комісії.
152. Планування медико-санітарного забезпечення населення в НС (основна ціль).
153. Структура і зміст плану медико-санітарного забезпечення населення в НС:
154. Зміст графічної частини плану медико-санітарного забезпечення населення в НС;
155. Зміст пояснювальної записки;
156. Зміст і послідовність роботи по прийняттю рішення і плануванню медико-санітарного забезпечення населення в НС.

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні):

Індивідуальні завдання програмою не передбачені.

3.5. Правила оскарження оцінки

Оскарження оцінки проводиться згідно положення «Про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти Харківського національного медичного університету», наказ від 30.09.2020р. №252.

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

(система вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти при вивченні дисципліни, зокрема реакція викладача на невчасно виконані завдання, пропущені заняття, поведінку в аудиторії, вимог щодо медичного одягу, тощо, окремо зазначити доступність та умови навчання для осіб з особливими освітніми потребами).

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів курсу з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном,

планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття.

Студенти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

Заохочується участь студентів у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі студенти ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з економічних, соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації щодо виховання в дусі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в дусі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО); Концепція Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку,

інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять

- дозволяється:
 - залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
 - пити безалкогольні напої;
 - фотографувати слайди презентацій;
 - брати активну участь у ході заняття).
- заборонено:
 - їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
 - палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
 - нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
 - грати в азартні ігри;
 - наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
 - галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра медицини катастроф та військової медицини підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Конституція України, 1996 (ст. 3, 16, 49, 50, 106, 138).
2. Закон України “Про Цивільну оборону України”, 1999.
3. Закон України “Про війська Цивільної оборони України”.
4. Закон України “Про аварійно-рятувальні служби”, 1999.
5. Закон України “Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру”, 2000.
6. Закон України “Про державний матеріальний резерв”, 1997.
7. Закон України “Про зону надзвичайної екологічної ситуації”.
8. Указ Президента України від 02.09.1997. №937/97 “Про заходи щодо впровадження в Україні єдиної системи проведення аварійних робіт з пошуку і рятування”.
9. Указ Президента України від 26.03.1999. №284/99 “Про концепцію захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій”.
10. Основи організації медичного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій / Під ред. В.В. Дурдинця і В.О. Волошина. – Київ: Медекол. – 1999. – 202 с.
11. Балабошко А.Ю., Бондаренко Н.И., Варнавская Л.Д. Организация и оказания медицинской помощи населению в чрезвычайных ситуациях при отравлении сильнодействующими ядовитыми веществами. Методическое пособие. – Донецк, 1993. – 122 с.
12. Медичні сили і заклади державної служби медицини катастроф. Методичні рекомендації / Під ред. В.О. Волошина. – Київ, 1998. – 39 с.
13. Медичне постачання формувань і закладів Державної служби медицини катастроф. Методичні рекомендації. – Київ, 1999. – 162 с.
14. Планування медико-санітарного забезпечення населення адміністративної території при надзвичайних ситуаціях. Методичні рекомендації / Під ред. В.О. Волошина. – Київ, 2000. – 102 с.
15. Москаленко В.Ф., Волошин В.О., Рогач І.М. Організація лікувально-профілактичних та санітарно-протиепідемічних заходів при ліквідації наслідків повеней. – Ужгород, 2001. – 92 с.
16. Руководство по организации медицинской помощи при радиационных авариях. А.К. Гуськов, А.В. Барабанова, Д.К. Друтман и др. – М.: Энергоатомиздат. – 1987. – 87 с.

Допоміжна

1. Закон України “Основи законодавства України про охорону здоров’я”, 1992 (ст.37).
2. Закон України “Про екстрену медичну допомогу”, від 05.07. 2012 р. № 5081-VI.
3. Основи виживання: заходи, що забезпечують життєдіяльність в умовах автономного існування при надзвичайних ситуаціях. Навчальний

- посібник. ІДУЦЗ УЦЗУ, УНПЩЕМД та МК МОЗ України. Національна медична академія післядипломної освіти ім.П.Л.Шупика. [Гур'єв С.О., Миронець С.М., Роцін Г.Г., Іскра Н.І., Кузьмін В.Ю., Падалка В.М., Терент'єва А.В., Мазуренко О.В., Олексенко І.І.]– К.: 2009 – 209 с.
4. Військово-медична підготовка / Під редакцією Бадюка М.І. – К.: „МП Леся“, 2007. – 482 с.
 5. Чепкий Л.П. Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія. К: «Вища школа», 2004. р. ст. 99 – 142.
 6. Стандарт підготовки І-СТ-3: Підготовка військовослужбовця з тактичної медицини (видання 2). К: «МП Леся», 2015. – 148 с.
 7. Електронна версія Стандарту підготовки І-СТ-3: Підготовка військовослужбовця з тактичної медицини (видання 2) – <http://www.medsanbat.info/standart-pidgotovki-i-st-3-vidannya-2-pidgotovka-viyskovosluzhbovtsya-z-taktichnoyi-meditsini/> (назва з екрану).
 9. 24 Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / В.О.Крилюк, В.Д.Юрченко, А.А.Гудима та ін. - К.: НВП "Інтерсервіс", 2014. - 84 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. **Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE**
<http://distance.knmu.edu.ua>
2. Офіційне Інтернет-представництво Президента України
<http://www.president.gov.ua/>.
3. Верховна Рада України <http://www.rada.gov.ua/>.
4. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
5. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua/>.
6. Міністерство екології та природних ресурсів України
<http://www.menr.gov.ua/>.
7. Державна служба України з надзвичайних ситуацій
<http://www.dsns.gov.ua/>.
8. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rnbo.gov.ua/>.
9. Постійне представництво України при ООН <http://ukraineun.org/>.
10. Північноатлантичний альянс (НАТО) <http://www.nato.int/>.
11. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
<http://www.bioethics.net>

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

vyv-dysec.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління
конфліктами ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському
національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

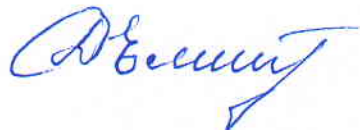
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx

Завідувач кафедри медицини катастроф та військової медицини

доц.

Демяник С Г